

SEKSWERKERS WORDEN NIET BESCHERMD DOOR INPERKING VAN HUN ZELFBESCHIKKINGSRECHT

Reactie kamerbrief Ambities landelijk sekswerkbeleid – 15 mei 2026

SekswerkExpertise en de SWAD hebben de beleidsbrief Ambities landelijk sekswerkbeleid met interesse gelezen. Wij zijn blij dat de minister heeft geluisterd naar de negatieve adviezen van sekswerkers, de Raad van State, hulpverleners en vele anderen en dat de Wrs – en daarmee de gedwongen registratie van sekswerkers in een landelijke database – wordt ingetrokken.

Ook is het goed te horen dat het kabinet belang hecht aan samenwerking met sekswerkers en wil blijven inzetten op de verbetering van hun sociale en juridische positie. Er is nog veel dat moet gebeuren en dat doen we graag samen. Maar de brief roept ook zorgen bij ons op.

Leeftijdshoging maakt jonge sekswerkers onveiliger

We maken ons grote zorgen over de voorgenomen leeftijdshoging. In plaats van de sector veiliger te maken en het zicht op de branche te vergroten, verbant deze maatregel de groep die het kabinet juist wil beschermen naar het onzichtbare en onbeschermd circuit. Voor hen wordt sekswerk niet veiliger maar onveiliger.

Veel jonge sekswerkers zullen niet stoppen met werken, maar afhankelijker worden van (al dan niet malafide) derden om hun werk te regelen. Zij zullen vooral proberen uit zicht te blijven. Ook zullen zij politie, hulpverlening en gezondheidszorg mijden. Dat effect wordt sterker als ook hun werkomgeving wordt gecriminaliseerd, zoals gesuggereerd door het zgn. ‘pooiverbod’. Ook de [Raad van State](#) wees eerder al op de mogelijke negatieve effecten.

Vrouwen worden niet beschermd door inperking van hun zelfbeschikkingsrecht

Bij leeftijdshoging als ‘beschermingsmaatregel’ vermoeden wij dat met name aan jonge vrouwen wordt gedacht en niet aan jonge mannen. Maar vrouwen, ook jonge vrouwen, worden niet beschermd door inperking van hun keuzevrijheid en zelfbeschikkingsrecht, maar door vergroting van hun keuzes en versterking van hun rechten. Dat geldt ook voor jonge sekswerkers. De Nederlandse wet acht iedereen vanaf 18 jaar handelingsbekwaam. Dat geldt voor alle meerderjarigen, onafhankelijk van gender en ongeacht hun keuzes. Dwang en geweld moeten bestreden worden, niet autonomie.

Bescherming en zelfbeschikkingsrecht zijn geen tegengestelden, zoals de brief suggereert. Hetgeen beschermd moet worden zijn juist het recht op zelfbeschikking en de vrijheid om eigen keuzes te maken. Dat doe je niet met repressie en verboden. Wat wel werkt is voorlichting, gerichte ondersteuning, laagdrempelige zorg, versterking van samenwerking tussen sekswerkers, zorg en politie, bestrijding van stigma, en een stevige inzet op verlaging van de drempel naar hulp en politie bij misbruik of geweld. Op dat vlak is met beleid nog veel te winnen.

Bescherming privacy van sekswerkers: meer registratie is minder veiligheid voor sekswerkers

Voor sekswerkers is privacybescherming essentieel voor hun veiligheid. Het feit dat iemand sekswerker is, is een gevoelig gegeven. Juist vanwege deze gevoeligheid, verbiedt de AVG dit soort gegevens te verwerken zonder wettelijke basis en adequate gegevensbescherming. Een tweede zorg is daarom de registratie van persoonsgegevens van sekswerkers door advertentieplatforms, gemeenten en exploitanten, zonder sterke beschermingsgaranties. Daarbij is niet onderbouwd dat registratie van sekswerkers nodig en effectief is voor het bestrijden van misstanden en er geen minder privacy-

ingrijpende middelen zijn om hetzelfde doel te bereiken. Sekswerkers zijn zich zeer bewust van de kwetsbaarheid van data en de recente serie hacks van persoonsgegevens.

Er is nog veel te doen

Er is veel gedaan bij de Aanpak positie sekswerkers, maar om stigma, discriminatie en rechteloosheid te bestrijden is ook nog veel te doen. Wij benadrukken:

- Het nijpend gebrek aan voldoende veilige en legale werkplekken;
- Het *de facto* verbod op zelfstandige werkvormen en het gebrek aan vrijheid van sekswerkers om zelf te kiezen hoe, waar en met wie zij willen werken, in plaats van verplicht te moeten werken voor een derde;
- Het gebrek aan handhaving van de voorwaarden van de zgn. ‘opting-in regeling’ die de autonomie en arbeidsvoorwaarden van sekswerkers moeten waarborgen in vergunde bedrijven;
- Het gebrek aan toegang tot financiële diensten, waaronder zakelijke bankrekeningen, digitale betalingsmogelijkheden, en andere financiële diensten.

Aanbevelingen Toezichthoudend Comité VN-Vrouwenverdrag

Daarbij wijzen we ook graag op de recente [Concluding Observations van het VN-Vrouwenverdrag Comité](#). Daarin roept het Comité op om

- Repressief lokaal beleid inzake sekswerk terug te draaien;
- Te waarborgen dat sekswerkers toegang hebben tot veilige en legale werkplekken, met inbegrip van sekswerk vanuit huis, en te voorkomen dat zij worden blootgesteld aan onveilige omstandigheden;
- Specifieke aandacht te besteden aan de bescherming van transvrouwen, met name migranten transsekswerkers.

Wat is mensenhandel?

Tenslotte willen we benadrukken dat mensenhandel niet alleen gaat over mensen tegen hun wil tot prostitutie dwingen. Net als bij andere beroepen kunnen mensen vrijwillig voor sekswerk kiezen, maar dan alsnog slachtoffer worden van uitbuiting, dwang en geweld. Stigma, afhankelijkheid en rechteloosheid maken die kans groter. Bestrijden van stigma en verbetering van rechten is daarom in het belang van alle huidige en toekomstige sekswerkers.

Graag praten we met u verder hoe een zorgvuldig beleid dat de rechten en privacy van sekswerkers respecteert en misstanden effectief aanpakt er uit kan zien.

Contactpersonen:

Rebecca Franco, SWAD: beleidsparticipatie@swad.nl

Marjan Wijers, SekswerkExpertise: sekswerkeexpertise@gmail.com

Namens:

Bureau Clara Wichmann

Prostitutie Informatie Centrum (PIC)

SekswerkExpertise, platform positieverbetering sekswerkers

Shop, Kennis- en expertisecentrum sekswerk en mensenhandel

Soa Aids Nederland (SANL)

SWAD, Sekswerkers Alliantie Destigmatisering